پیشبینی رضایت زناشویی بر اساس ویژگیهای شخصیت و سبکهای مقابله در افراد متأهل با روابط فرازناشویی

محمدرضا فيروزى '*، شيرعلى خرامين '

ٔ گروه روانشناسی، دانشگاه یاسوج، یاسوج، ایران، ٔ گروه روانشناسی، دانشگاه علوم پزشکی، یاسوج، ایران

تاریخ وصول: ۱۳۹۹/۰۴/۲۴ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۷/۰۷

چکیده

زمینه و هدف: روابط فرازناشویی موضوع تکاندهندهای برای زوجین و خانواده است که نقشی عمدهای در کشمشهای زناشویی و گرایش زوجین به سمت طلاق دارد. هدف از این پژوهش تعیین و پیشبینی رضایت زناشویی بر اساس ویژگیهای شخصیت و سبکهای مقابله در افراد متأهل با روابط فرازناشویی در استان کهگیلویه وبویراحمد بود.

روش بررسی: این مطالعه، مطالعهای توصیفی از نوع همبستگی میباشد که در سال۱۳۹۸-۱۳۹۷ انجام شد. جامعه مورد مطالعه کلیه افراد متأهلی بودند که به دلیل روابط فرازناشویی در این سالها به مراکز اورژانس اجتماعی بهزیستی استان کهگیلویه و بویراحمد، مراکز مشاوره استان، دادگاهها و سایر موارد مربوطه مراجعه کرده بودند. گروه نمونه شامل ۲۳۶ نفر بودند که به روش نمونهگیری در دسترس و بنا بر رضایت افراد برای همکاری در پژوهش انتخاب شدند. برای جمعآوری دادههای پژوهش از سه پرسشنامه؛ شخصیتی نئو، مقیاس رضایت زناشویی پرسشنامه انریچ و سبکهای مقابله ایندار و پارکر استفاده شد. دادههای جمعآوری شده با استفاده از آزمونهای آماری پیرسون و رگرسیون تجزیه و تحلیل شدند.

یافته ها: نتایج نشان داد ویژگی های شخصیت و سبکهای مقابله با رضایت زناشویی رابطه معنی داری دارند. همچنین نتایج نشان داد ویژگی های برونگرایی، توافق پذیری، مسئله مدار و هیجان مدار در مجموع ۲۹ درصد از واریانس رضایت زناشویی را تبیین میکنند. به علاوه، متغیر برونگرایی، توافق پذیری، مسئله مدار و هیجان مدار به ترتیب با بتای ۰/۱۰، ۰/۲۰ و ۰/۱۰ سهم معنی داری در پیش بینی رضایت زناشویی داشتند.

نتیجه گیری: نتایج حاصل از این پژوهش حاکی از آن است که ویژگی برونگرایی قوی ترین پیش بینی کننده رضایت زناشویی است. همچنین، ویژگیهای شخصیتی و سبکهای مقابله زیربنای روانشناختی روابط پایدار افراد با دیگران است و بنابراین پیش بینی کننده کلیدی برای رضایت زناشویی هستند.

واژههای کلیدی: رضایت زناشویی، ویژگیهای شخصیتی، سبکهای مقابله، روابط فرازناشویی

*نو سىندە مسول: محمدرضا فيروزى، ياسوج، دانشگاه ياسوج، گروه روانشناسى

Email: M.firoozi@yu.ac.ir

مقدمه

روابط فرازناشويي موضوع تكاندهندهاي برای زوجین و خانواده است که نقشی عمدهای در کشمشهای زناشویی و گرایش زوجین به سمت طلاق دارد(۱-۲). روابط فرازناشویی به عنوان تخطی از تعهد در روابط عاطفی یا جنسی و یا هر دو تعریف میشود که باعث دور شدن از روابط بنیادی، بدون رضایت طرف مقابل است(٤). با اين كه ارتباط با سايرين، عموماً بخش عمدهای از زندگی افراد را تشکیل میدهد، تقریباً تمامی افراد متأهل یا کسانی که با شریک جنسی خود زندگی میکنند، انتظار دارند شریک آنها از نظر جنسی و عاطفی به آنها وفادار باشد، اما با این حال میزان شيوع روابط فرازناشويي قابل توجه است(۵). روابط فرازناشویی برای افراد در تمام سنین، یکی از عمدهترین دلایل شکستن قواعد ازدواج و تعهد است که به شدت بر عملکرد و ثبات رابطه اثرگذارد این پیمان شکنیها ممکن است به عنوان یک عامل تسهیل کننده منفی عمل کند و نارضایتی های بنیادی زناشویی ایجاد کند و در نهایت منحريه طلاق شود(ع).

روابط فرازناشویی مسئلهای چندبعدی است که علی و عوامیل آن، ابعیاد مختلف درونفردی، بینفردی و محیطی را شامل میشود(۵). از طرفی تعدادی از محققان با در نظر گرفتن روابط فرازناشویی به عنوان یک مسئلهٔ شخصی، بر ویژگیهای درون فردی نظیر: تنوع طلبی جنسی و عاطفی، طرحوارههای ناسازگار اولیه به ویژه در بعد عاطفی و جنسی، ضعف در ایمان و اعتقادات مذهبی بازدارنده، ویژگیهای

شخصیت، ضعف نیروی تعهد و سبکهای مقابله به عنوان علل اصلی روابط فرازناشویی تأکید دارند(۱۲۸). از طرف دیگر سایر پژوهشگران، اختلال در روابط بین فردی نظیر؛ نارضایتی عاطفی و زناشویی، نارضایتی جنسی، سبک دلبستگی ناایمن، افزایش تعاملات منفی نسبت به تعاملات مثبت را به عنوان علل روابط فرازناشویی گزارش میکنند و معتقدند که روابط فرازناشویی، حاصل نقص در رابطه زوجی است و تنها در رابطه مالالآور و آشفته اتفاق میافتد(۱۲۰، ۱۵۰–۱۳).

به هر حال ازدواج موفق حاوی سه رکن اساسى تعهد، جاذبه و تفاهم است. تعهد زناشويي، قوى ترين و پايدار ترين عامل پيشبيني كننده كيفيت و ثبات رابطه زناشویی است(۱۶). به عقیده راسبالت تعهد بر مبنای میزان احساس دلبستگی فرد به همسر خود و علاقمندی به حفظ رابطه با وی، شکل میگیرد و در نتیجه وابستگی متقابل زوجین بوجود می آید. تعهد به این نکته اشاره دارد که آیا افراد پس از مواجه شدن با مسائل و مشكلات زناشويي همچنان خواهان تداوم زندگی زناشویی خود هستند و یا به آن خاتمه مىدهند(١٧). تعهد به وسيله سنه عامل احساس رضایتمندی، کیفیت ارتباط با نفر دیگر یا همسر جدید و میزان سرمایهگذاری در رابطه با همسر پیشبینی میگردد. زمانی که زوجین انتظارات یکدیگر را برآورده کرده و جنبههای مثبت رابطه آنها بیش از جنبههای منفی باشد، احساس رضایت مندی بیشتری کرده و در نتیجه از تعهد و پایبندی بالاتری برخوردار میشوند.

همچنین هنگامیکه زوجین بر منابعی نظیر، فرصت با هم بودن، عواطف و احساسهای فیمابین و داراییهای مشترک، سرمایهگذاری بیشتری کنند و کیفیت ارتباط با نفر دیگر ضعیف باشد، احتمال تعهد و وفاداری به همسر افزایش می یابد. از این رو، رضایت زناشویی نیز معلول عوامل بسیاری است و هنگامی وجود دارد که وضعیت موجود فرد در روابط زناشویی با آنچه وی انتظار دارد، برابر باشد و نارضایتی زناشویی هنگامی اتفاق می افتد که وضعیت موجود فرد در روابط زناشویی با وضعیت مورد انتظار و دلخواه فرد برابر نباشد (۱۸). از سوی دیگر وجود نارضایتی در روابط زن و شوهر علاوه بر ایجاد مشکل در روابط اجتماعی، گرایش به انحرافات اجتماعی، اخلاقی و فرهنگی در میان زوجین نیز میشود(۱۹). پژوهشها نشان میدهد که برخورداری از صمیمیت در میان زوج های متأهل، از عوامل مهم ایجاد ازدواجهای پایدار است(۲۰). اجتناب از روابط صمیمانه از عواملی است که موجب شکست در زندگی خانوادگی میشود(۲۱). زوجهایی که صمیمیت بالاتری دارند، ممکن است قابلیت بیشتری در مواجهه با مشکلات و تغییرات مربوط به رابطه خود داشته باشند و در نتیجه تعهد و رضایت زناشویی بالاتری را تجربه کنند(۲۲). یافتههای پژوهشی نشانگر آن است که عوامل بیشماری در رضایتمندی زناشویی تأثیر دارد، از جمله؛ متغیرهای جمعیت شناختی (۴ و ۲۶ ـ ۲۳)، شخصیت (۲۸ و ۲۷، ۱۴، ۱۲، ۹، ۸)، جهتگیری مذهبی (۳۱–۲۹)، طرحوارههای

از جمله عؤامل مؤثر بر رضايت زناشويي، ویژگیهای شخصیت زوجین است (٤٠ و ۲۷، ١٥–١٣). پژوهشهای انجام شده نشان میدهد که ویژگیهای شخصیت با تمام اعمال و فعالیت های انسان ارتباط دارد(۴۱). ویژگیهای شخصیت الگوهایی از افکار، احساسات و اعمال را منعکس میکند که در طی زمان و موقعیتها نسبتاً پایدار هستند(۴۲). کاستا و مکگرا در دهه ۹۰ ویژگیهای شخصیت را در یک مدل پنج عاملی معرفی کردهاند که عبارتند از: روان رنجوری، برونگرایی، گشودگی به تجربه، توافق پذیری و وظیفه شناسی (۴۳). پژوهشهای انجام شده در بررسی نقش ویژگیهای شخصیتی در میزان رضایت زناشویی، نشان میدهد که شخصیت تأثیرات پایداری بر روابط زناشویی دارد. همچنین برخی ویژگیهای شخصیتی همچون روان رنجوری، تنشها و تعارضات را بین زوجها افزایش میدهد و تداوم زندگی زناشویی را تهدید میکند(٤٤ و ۸). پژوهشگران با استفاده از مدل پنج عاملی شخصیتی و نقش آن در رضایت زناشویی نشان دادهاند که از این پنج عامل، روان رنجوری که بیشتر با هیجانات منفی از آن یاد میشود، رابطه منفی و معنی دار و برون گرایی، گشودگی به تجربه، توافق پذیری و وظیفه شناسی رابطه مثبت و معنی داری با رضایت زناشویی دارد (۷۷ ــ ٤٤ و ۲۸، ۱۲، ۱۳، ۲). به علاوه برخی پژوهشها نشان دادند که قوی ترین

پیشبینی کننده رضایت زناشویی مربوط به برونگرایی است(٤٨ و ٤٧، ٢٨، ٦).

یکی دیگر از عواملی که میتواند در کاهش تعارضات و افزایش رضایت زناشویی زوجین نقش فعالی را بازی کند، سبکهای مقابله است. لازاروس و فولکمن راهبردهای مقابله را به عنوان مجموعهای از پاسخهای رفتاری و شناختی که هدفشان به حداقل رساندن فشارهای موقعیت استرسزا است تعریف کردهاند(۴۸). هر چند راهبردهای مقابلهای فعالیتهای زیادی را شامل میشوند، اکثر آنها مبین تلاش برای بهبود یک موقعیت دشوار مثل طراحی نقشه و اقدام عملی (مقابله مسئله مدار) یا برای تنظیم درماندگی هیجانی مثل جستجوی دیگران برای حمایت عاطفی یا كاهش شدت دشواري موقعیت از نظر شناختی (مقابله هیجان مدار) هستند (۴۹). گرچه رابطه پاسخهای مقابله و عملکرد بسیار پیچیده است و به عوامل متعددی بستگی دارد، ولی شواهد پژوهشی نشان داده است که نوع سبکهای مقابلهای با شاخصهای سازگاری رابطه مثبت و معنی داری دارد(۸). نتایج برخی پژوهشها نشان میدهد که فقدان مهارتهای مقابله پایان زندگی زناشویی است(۵۲-۴۹). گلمن مهمترین تفاوت درگیری بین زوجینی که زندگی سالمی دارند و آنهایی که نهایت کارشان به طلاق و جدایی میانجامد را استفاده از راهبردهایی میداند که به کاهش تنش و بحران کمک میکند(۵۳). پژوهشهای متعددی نشان میدهد که میان سبک مقابلهای مسئله مدار و رضایت زناشویی رابطه مثبت و معنی دار و سبک مقابله ای هیجان مدار و

رضایت زناشویی رابطه منفی و معنی داری وجود دارد(۵۷-۶۹).

تاکنون پژوهشهای زیادی در خصوص رضایت زناشویی با متغیرهایی همچون: سبک فرزندپروری، رضایت زناشویی، سبک دلبستگی، طرحوارههای ناسازگار اولیه، دینداری، مسئولیتپذیری میان گروههای متفاوت انجام شده، اما تاکنون پژوهشی که همزمان رابطه ویژگیهای شخصیت و سبکهای مقابلهای را در میان زوجهای با روابط فرازناشویی بررسی کرده باشد انجام نگرفته و با توجه به اهمیت موضوع، مورد غفلت قرار گرفته است، توجه به اهمیت موضوع، مورد غفلت قرار گرفته است، رضایت زناشویی برر اساس ویژگیهای با روابط شخصیت و سبکهای مقابلهای در افراد با روابط فرازناشویی در استان کهگیلویه وبویراحمد با روابط فرازناشویی در استان کهگیلویه وبویراحمد

روش بررسی

ایس یک مطالعه توصیفی از نوع همبستگی میباشد که در سال ۱۳۹۸–۱۳۹۷انجام شد. جامعه مورد پژوهش کلیه افراد متأهلی بودند که به دلیل روابط فرازناشویی در این سالها به مراکز اورژانس اجتماعی بهزیستی استان کهگیلویه و بویر احمد، مراکز مشاوره استان، و نیز دادگاهها و سایر موارد مربوطه مراجعه کرده بودند. گروه نمونه شامل ۲۳۶ نفر بودند و به روش نمونهگیری در دسترس انتخاب شدند. اجرای پژوهش حاضر به این صورت بود که پس از اخذ

مجـوز از سـازمان بهزیستی اسـتان کهگیلویـه و بویراحمد، دادگستری استان و موافقت مسئولین مراکز مشاوره مربوطه بـرای انجـام پـژوهش، در صـورت انطباق شرکتکنندگان با ملاکهای ورود(تأهل، حـداقل داشتن یـک بـار روابط فرازناشـویی بعـد از ازدواج و سـکونت در اسـتان کهگیلویـه و بویراحمد بـه مـدت ه سـال) و رضـایت آنهـا بـرای شـرکت در پـژوهش، پرسشنامهها در اختیار آنها قرار گرفت. جهـت رعایت اصول اخلاقی، علاوه بر دریافت رضایت کتبی شـرکت کنندگان به آنها توضیح داده شد که نیـازی بـه نوشـتن نام و نام خانودگی نیست تا راحتتر بتوانند به سوالات پرسشنامه پاسخ دهند. همچنین تأکید شد اجباری برای شـرکت در پـژوهش ندارنـد و حتـی در حـین تکمیـل پرسشنامه در صورت عدم تمایل میتوانند از آن خارج شوند.

در این پژوهش برای سنجش رضایت زناشویی از مقیاس رضایت زناشویی پرسشنامه انریچ استفاده شد. این پرسشنامه به وسیله السون و همکاران تدوین شده است. این ابزار شامل ۹ مقیاس و ۲۷ ماده است. پاسخنامه این پرسشنامه مقیاس لیکرت و در ۵ گزینه میباشد. لارسن و السون اعتبار این پرسشنامه را با روش ضریب آلفا، ۲۹۲۰ گزارش کردهاند(۸۸). روایی محتوایی آن نیز به وسیله استادان راهنما، مشاور و همچنین تعدادی از صاحبنظران در رشته مشاوره، مورد تأیید قرار گرفته است، پـ ژوهش حاضـر ضـریب آلفای کرونباخ برای رضایت زناشویی، ۸۸/۰ به دسـت آلفای کرونباخ برای رضایت زناشویی، ۸۸/۰ به دسـت

برای سنجش پنج عامل بزرگ شخصیت از فرم كوتاه سياهه نئو استفاده شد. اين پرسشنامه در ابتدا با ۱۸۵ ماده به وسیله مککری و کاستا تهیه شد. بعد از آن بر اساس همین پرسشنامه فرمهای ۲۶۰ و ۲۰ مادهای آن نیز به وسیله همین پژوهشگران ساخته شد(۵۹). در پژوهش حاضر از فرم ٦٠ مادهای آن که پنج عامل روان-رنجوری، برونگرایی، گشودگی به تجربه، توافقپذیری و وظیفه شناسی را میسنجد، استفاده شد. فرم کوتاه یرسشنامه به وسیله گروسی فرشی، مهریار و قاضی طباطبایی ترجمه و بر روی دانشجویان هنجاریابی شده است(٦٠). در این فرم برای هر عامل، ١٢ ماده وجود دارد و هر ماده بر اساس مقیاس لیکرت پنج گزینهای(کاملاً مضالفم، مضالم، نه موافق نه مضالف، موافقم وكاملاً موافقم) از ٠ تا ٤ نمره گذاري ميشود. روایی پرسشنامه مطلوب گزارش شده است. در پژوهش گروسی فرشی و همکاران پایایی پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ برای هر یک از عوامل روان رنجوری، برون گرایی، گشودگی به تجربه، توافق پذیری و وظیفه شناسی به ترتیب؛ ۲۸/۰، ۷۳/، ۲۰/۰، ۰/٦٨ ، ٠/٦٨ گـزارش شـده اسـت. در پـژوهش حاضــر ضریب آلفای کرونباخ برای هر یک از عوامل روان رنجوری(۰/۷۲)، برون گرایی(۰/۷۷)، گشودگی به تجربـــــه(۰/٦٣)، توافــــقپــــــذيري(٠/٦٧) و وظیفه شناسی (۰/۷٦) به دست آمد.

برای سنجش سبکهای مقابله از پرسشنامه ایندلر و پارکر استفاده شد. این پرسشنامه دارای ۶۸ ماده و سه خرده مقیاس؛ سبک مقابله مسئلهمدار،

هیجان مدار و اجتناب مدار است. هریک از خرده مقیاسها دارای ۱۲ ماده است. شیوه نمرهگذاری این ابزار بر اساس یک طیف ۵ درجهای از هرگز(۱) تا خیلی زیاد(۵) می باشد(۲۹). در این پژوهش از دو خرده مقیاس مسئله مدار و هیجان مدار استفاده شد. رافنسون و همکاران ضرایب آلفای کرونباخ هریک از خردهمقیاسهای این ابزار را از ۲۸/۰ الی ۲۹/۰ گزارش کردند(۲۲). در پژوهش حاضر سبک مقابله مسئله مدار و هیجان مدار مورد استفاده قرار گرفت. ضریب آلفای کرونباخ برای این دو خرده مقیاس به ترتیب؛ ۸۸/۰ و کر/۰ به دست آمد.

دادههای جمع آوری شده با استفاده از نرمافزار SPSS و آزمونهای آماری همبستگی پیرسون و رگرسیون گام به گام تجزیه و تحلیل شدند.

يافتهها

شرکتکنندگان ۲۳۴ نفر متأهل ساکن استان کهگیلویه و بویراحمد بودند. ۴۸ درصد شرکتکنندگان مصرد(۱۲۲نفر) و ۵۲ درصد زن(۱۲۲نفر) بودند. یافتههای حاصل از این پژوهش که با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون گام به گام به دست آمده است، گزارش شده است(جداول ۱ و ۲).

نتایج مندرج در جدول ۱ یافتههای توصیفی و همبستگی بین متغیرها را نشان میدهد. دامنه ضد همبستگی متغیرهای پژوهش با رضایت زناشویی ۱۰/۵۰ اللی ۰/۵۰ است.

پس از بررسی مفروضههای رگرسیون چندگانه و حصول اطمینان از برقراری مفروضهها، به

منظور تعیین نقش ویژگیهای شخصیت و سبکهای مقابله در پیشبینی رضایت زناشویی از رگرسیون چندگانه به روش گام به گام استفاده شد(جدول۲).

نتایج ارایه شده در جدول ۲ نشان میدهد که در گام اول متغیر برونگرایی وارد تحلیل شده و ۲۳ درصد از واریانس رضایت زناشویی را تبیین نموده است. در گام دوم با اضافه شدن متغیر توافق پذیری، میزان واریانس تبیین شده از ۲۳ درصد به ۲۹ درصد افزایش یافته است.در گام سوم با ورود متغیر مسئلهمدار از متغیر سبکهای مقابله، میزان واریانس تبیین از ۲٦ درصد به ۲۷درصد افزایش یافته است. در گام چهارم با ورود متغیر هیجان مدار از متغیر سبکهای مقابله، دو درصد از متغیر رضایت زناشویی تبيين شده است. بنابراين مجموعــاً ٢٩ درصــد از واریانس رضایت زناشویی به وسیله متغیرهای برونگرایی، توافقپذیری، مسئلهمدار و هیجانمدار تبیین شده است. با توجه به معنی داری مقدار آزمون F در مدل نهایی (۲۲/۸۰) در سطح کوچکتر از ۲۰/۰۱ میتوان نتیجه گرفت که مدل رگرسیونی تحقیق مرکب از چهار متغیر پیشبین و یک متغیر ملاک مدل خوبی بوده و متغیرهای پیشبین قادرند تغییرات رضایت زناشویی را پیشبینی کنند. متغیر برونگرایی در مدل نهایی با بتای ۰/۴۸ بالاترین تأثیر رگرسیونی روی متغیر رضایت زناشویی را دارد و میتوان نتیجه گرفت به ازای یک واحد افزایش در متغیر برونگرایی، رضایت زناشویی به میزان ۰/۴۸ افزایش خواهد یافت. علاوه بر متغیر برونگرایی، توافق پذیری، مسئلهمدار و هیجان مدار به ترتیب با بتای ۰/۱۰، ۰/۲۱، و ۰/۰۹ قادر به پیشبینی رضایت زناشویی هستند.

جدول ۱: یافتههای توصیفی و ضرایب همبستگی ویژگیهای شخصیت و سبکهای مقابله با رضایت زناشویی در افراد متأهل با روابط فرازناشویی

٨	٧	۶	۵	۴	٣	۲	١	S	М	متغير
							١	۶/۷۷	TT/99	۱-روانرنجوري
						1	-·/۶٣**	٧/۴٣	٣٩/٩٩	۲-برونگرایی
					1	٠/٣٢**	-·/Y۵**	۵/۷۲	٣۶/٧٠	۳–گشودگی
				١	٠/٢٣**	٠/٥۶**	-·/۴9**	8/94	4.184	۴–توافقپذیری
			١	۰/۵۶**	٠/١٠	۰/۵۸**	-·/∆·**	۶/۹۵	48/04	۵-و ظیفهشناسی
		١	٠/۶٣**	٠/۴٣**	٠/١۶*	٠/۵۴**	-·/٣٩ **	9/21	۵۳/۸۴	۶– مسئلەمدار
	١	/-9	-·/Y/**	-·/YY**	·/·V	-·/٣٣ **	٠/۶٠**	9///	44/74	٧–هيجانمدار
١	-·/Y/**	٠/٣٩**	۰/٣٨**	·/*·**	·/\V**	٠/۵٠**	-·/ ۴ ٣**	8/81	74/.8	۸–رضایت زناشویی

^{*}p<-/-۱

جدول ۲: خلاصه رگرسیون گام به گام ویژگیهای شخصیت و سبکهای مقابله بر رضایت زناشویی در افراد متأهل با روابط فرازناشویی

t	β	В	F	R^2	R	متغيرها	گام مدل
۸/۳۷	۰/۴۸	٠/۴٣	۷٠/٠۵	٠/٢٣	۰/۴۸	برونگرایی	١
۲/۷۴	-/19	٠/٢١	٧٥/٣٩	٠/٢۶	٠/۵١	توافقپذیری	۲
۲/۶۰	٠/١۴	·/\·	۲۸/۳۰	·/YV	٠/۵٢	مسئلهمدار	٣
-Y/Y •	/1٣	/-9	۲۲/A •	-/٢٩	٠/٥٣	هيجانمدار	۴

ىحث

روابط فرازناشویی مهمترین عامل تهدیدکننده عملکرد، ثبات و ادامه رابطهی زناشویی است. وقتی همسران نیازهای عاطفی برطرف نشدهی زیادی دارند و برای مدتی بنا به دلایل مختلف از هم دور میمانند، امکان حضور فرد دیگری که این نیازها را ارضا کند بیشتر میشود(۵). لذا هدف از این مطالعه تعیین و پیشبینی رضایت زناشویی بر اساس ویژگیهای شخصیت و سبکهای مقابلهای در افراد با روابط فرازناشویی در استان کهگیلویه وبویراحمد بود.

یافته ها نشان داد که بین روان رنجوری (از ویژگی های شخصیت) و سبک هیجان مدار (از

سبکهای مقابله) با رضایت زناشویی رابطه منفی و معنیداری وجود دارد. به علاوه، بین برونگرایی، توافقپذیری، گشودگی به تجربه، وظیفهشناسی(از ویژگیهای شخصیت) و سبک مسئلهمدار با رضایت زناشویی رابطه مثبت و معنیداری وجود دارد. نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که ۲۹ درصد از واریانس رضایت زناشویی افراد متأهل با روابط فرازناشویی به وسیله متغیرهای برونگرایی، تواقپذیری، مقابله مسئلهمدار و هیجانمدار و هیجانمدار به ترتیب توافقپذیری، مقابله مسئلهمدار و هیجانمدار به ترتیب با بتای ۴۸، ۲۱/۰، ۱/۰۶ و ۲۱/۰ قادر به پیشبینی رضایت زناشویی هستند. این یافتهها با نتایج

پــژوهشهــای انجــام شــده در ایــن زمینــه هــمســو هستند(۷۷-٤٤ و ۲۸، ۱۳،۱۶، ۲). پژوهشهای فراوانی نشان میدهند که ویژگیهای شخصیتی هر فرد زیر بنای روانشناختی روابط پایدار وی با دیگران است و بنابراین پیشبینی کننده کلیدی برای رضایت زناشویی است. ویژگیهای شخصیتی موجب میشوند که افراد در مواجهه با مسائل و مشکلات زندگی واکنشهای متفاوتی نشان دهند(٤٤). در تبیین ارتباط ویژگی شخصیتی مخصوصاً برونگرایی با تعهد زناشویی، میتوان گفت از آنجایی که افرادی که در این ویژگی نمره بالایی به دست می آورند، بیشتر احتمال دارد گرم، خوش مشرب، مهربان و اهل همکاری باشند، در نتیجه در روابط بین فردی با دوستان و خانواده پس از وقوع حوادث ناسازگار، تغییرات مثبت را تجربه میکنند(۶۳). کارنی و باردبری استدلال میکنند کسانی که در برونگرایی نمره بالایی کسب میکنند، شادابی و سرزندگی بیشتری را از خود نشان میدهند و به نظر میرسد که در روابط میان فردی از موفقیت بیشتری برخور دارند. از آنجایی که برونگرایی با عواطف مثبت مثل صمیمیت، خوشبینی و هیجانهای مثبت همراه است، مى تواند باعث روابط زناشويى محكم بين زن و شوهر گردد و افزایش رضایت و به دنبال آن تعهد زناشویی را در پی داشته باشد(٦٤).

از دیگر نتایج پژوهش حاضر قابلیت پیشبینی رضایت زناشویی به وسیله سبکهای مقابلهای مسئلهمدار و هیجانمدار بود. نتایج نشان داد که راهبرد مقابلهای مسئلهمدار رابطه مثبت و راهبرد

مقابلهای هیجانمدار رابطه منفی و معنیداری با رضایت زناشویی داشتند، این یافته با پروهشهای متعددی همسو است(۵۷-۲۹). نتایج پـژوهش ویتسـون و الشيخ(٦٥) و مسترز(٦٦) نشان دادند راهبردهايي كه فرد به کار می برد، بخشی از نیمرخ آسیبپذیری او به شـمار مــهرود. بـه كـار بـردن راهبردهای نامناسب (هیجان مدار)، در رویارویی با عوامل استرسزا مىتواند موجب افزايش مشكلات گردد، در حالی که به کارگیری راهبردهای مناسب مقابلهای (مسئلهمدار) می تواند پیامدهای سودمند جسمی و روانی در زندگی فرد در پی داشته باشد. در تبيين اين يافتهها ميتوان گفت كه اصولاً استرس يكي از عوامل زمینهساز ناسازگاری و تعارض زناشویی است. مادامیکه زوجین در معرض استرس قرار میگیرند همواره دچار تعارض میشوند. به عبارتی، زوجینی که تحت استرس بیشتری هستند و یا در مواجهه با مسائل پیش پا افتاده زندگی بیشتر دچار استرس میشوند، هنگام برخورد با مشکلات و ناهمواریهای زندگی توان خود را از دست میدهند، احساس ضعف مىكنند، سيستم ايمنى بدنشان ضعيف میشود و در نتیجه از رابطه زناشویی خود احساس رضایت کمتری میکنند. در واقع مکانیسم اثرگذاری این متغیرها در روابط، به وسیله احساسات مطلوب و نامطلوب در فرد مقابل ایجاد شود. به عبارت دیگر، زوجینی که خواسته و ناخواسته، باعث رنجش یکدیگر میشوند، به رضایت زناشویی خود آسیب میزنند که

استرس و راهبردهای نامناسب مقابله با آن می تواند در این زمینه نقش مهمی داشته باشد. در این زمینه، لالاس و ویگل بیان کردند که هیجان خواهی نقش بالایی در گرایش به سمت خیانت دارد، در واقع مردان و زنانی که از سطح هیجان خواهی بالایی برخوردار هستند، تمایل بیشتری به تجربهٔ فعالیتهای عاطفی و جنسی با افراد جدید و متنوع دارند و نسبت به سایر افراد خیلی زودتر از روابط تکراری با یک فرد خاص (همسر یا شریک جنسی) خسته شده و به سمت خیانت گرایش پیدا میکنند، لـ ذا افـرادی کـه از ویژگـی هیجان طلبی بالایی برخوردار هستند، تمایل زیادی به تجربه موقعیتها و روابط نو و جدید دارند و از پرداختن به امور و روابط تکراری خیلی سریع تر خسته میشوند. به همین خاطر زوجینی که از هیجان طلبی بالایی برخوردار هستند، نسبت به سایر زوجین احتمال متعهد ماندن آنها به رابطه زناشویی در سطح پایینتری قرار دارد و بیشتر احتمال دارد درگیر روابط فرازناشویی و نامشروع بشوند(٦٧).

پژوهش حاضر مانند سایر پژوهشها با محدودیتهای روبرو بود، از جمله محدودیتهای مطالعه حاضر، روش پژوهش(همبستگی) بود که به دلیل توصیفی بودن نمی توان استنباط علی از نتایج کرد. به علاوه، روش نمونهگیری در دسترس، تعداد زیاد سوالات پرسشنامه و پیدا کردن متأهلینی که روابط فرازناشویی داشتند، از دیگر محدودیتهای عمده پژوهش حاضر بود. یافتههای این تحلیل می تواند

اطلاعات مناسبی را در اختیار روانشناسان و مشاورانی که مراجعانی با مشکلات مربوط به صحمیمیت و رضایت زناشویی دارند، ارایه دهد. همچنین به کسانی که مشاوره قبل از ازدواج انجام می دهند در جهت پیشبینی رضایت زناشویی در زندگی آینده کمک می کند. بنابراین پیشنهاد می شود که با شناسایی ویژگیهای شخصیت و سبکهای مقابله میزان رضایت زناشویی را ارتقاء دهند و از مشکلات احتمالی جلوگیری کنند نتایج این پژوهش می تواند مورد توجه سازمانها و نهادهایی مانند سازمان بهزیستی و وزارت ورزش و جوانان قرار گیرد تا در برنامههای پیش از ازدواج آن را مدّنظر قرار دهند.

نتيجهگيري

نتایج پژوهش حاضر نشان داد سبکهای مقابله، عامل پیشبینی کننده مهمی در رضایت زناشویی است. سبک مقابله مسالهمدار موجب کاهش استرس در زندگی و در نتیجه رضایتمندی زناشویی و رفتار هیجانمدار باعث به جا گذاشتن اثرات منفی، افزایش نگرانیها و استرسها و در نتیجه کاهش رضایتمندی زناشویی میشود. در نتیجه، زوجینی که مهارتهای مقابلهای مناسب را در موقعیتهای استرسزا به کار میگیرند، بهتر قادرند با نیازها و چالشهای زندگی مقابله کنند و اثرات مخرب استرس را بر جسم و روان خود کاهش دهند و دچار

کجرویها و رفتارهای نابهنجار اجتماعی نشوند. بنابراین افراد دارای رضایت بالا، احتمالاً بیشتر از روابط فرازناشویی اجتناب میکنند، درحالی که افراد با سطوح رضایت پایینتر ممکن است بیشتر درگیر روابط خارج از حیطه زناشویی شوند.

تقدير و تشكر

مقالیه حاضیر حاصیل طیرح پژوهشی مصوب سازمان بهزیستی با کد ۱۶۲۸۷۸–۱۵۱۷۶ استان کهگیلویه و بویراحمد است که با حمایت مالی این سازمان انجام گرفته است. لازم میدانم از کلیه کسانی که در انجام پژوهش حاضر ما را یاری کردند مخصوصاً مدیران و کارکنان بهزیستی تقدیر و تشکر نمایم.

REFERENCES

- 1. Honarparvaran N. The efficacy of acceptance and commitment therapy (act) on forgiveness and marital adjustment among women damaged by marital infidelity. Journal of Woman and Society 2014; 5(2): 135-50.
- 2.Staples JM. Couples' process of healing from infidelity while in therapy 2012. UNLV Theses, Dissertations, Professional Papers, and Capstones. 1779.
- Staples, Jordan Mark, "Couples' Process of Healing from Infidelity While in Therapy"
- 3.Jenkins QT. Husbands response infidelity. Unpublished doctoral dissertation. University of Kentucky; , Kentucky, Phd. 2015.
- 4.Fife ST, Weeks GR, Stellberg-Filbert J. Facilitating forgiveness in the treatment of infidelity: An interpersonal model. Journal of Family Therapyc 2013; 35(4): 343-67.
- 5.Sami A, Mohammad Nazary A, Mohsenzadeh F, Taheri M. Explanation structural Equation Modeling of marital infidelity based, personality dimensions, marital satisfaction and attachment styles. J Res Behave Sci 2015; 13(3): 376-87.
- 6. Sheppard VJ, Nelso ES, Andreoli-Mathie V. Dating relationships and infidelity: Attitudes and behaviors. Journal of Sex & Marital Therapy 1995; 21(3): 202-12.
- 7.Zare B, Safiari Jafarabad H. The study of marital satisfaction and its determinants on married women and men in Tehran city. Quarterly Journal of Women Study Sociological and Psychological 2015; 13(1): 111-40.
- 8.Roshannejhad N, Bayanfar F, Talepasand S. Predicting marital adjustment among young couples based on personality traits, differentiation of self and psychological hardiness. Clinical Psychology Journal 2019; 11(1): 93-106.
- 9.Ebrahimi MS, Tavvosi N. The mediating role of early maladaptive schemas in the relation between personality and hardines. Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry 2018; 5(1): 96-114
- 10.Zengel B, Edlund JE, Sagarin B J. Sex differences in jealousy in response to infidelity: Evaluation of demographic moderators in a national random sample. Personality and Individual Differences 2013; 54(1): 47-51.
- 11.Brewer G, Abell L. Machiavellianism and sexual behavior: Motivations, deception and infidelity. Personality and Individual Differences 2015; 74: 186-91.
- 12. Hamidi O, Ahmadi S. Visani M. Investigating the Factors Affecting the Formation of Marital Infidelity: A Delphi Study, Regional Conference on the Pathology of Divorce, May 15: Saqez: Islamic Azad University 2014; 9-1. [Persian]
- 13.Xie J, Zhou ZE, Gong Y. Relationship between proactive personality and marital satisfaction: A spillover-crossover perspective. Personality and Individual Differences 2018; 128: 75-80.
- 14. Shaud S, Asad S. Marital adjustment, convergent communication patterns, and psychological distress in women with early and late marriage. Current Psychology 2018; 39: 2326-33.
- 15.Brewer G, Hunt D, James G. Abell, Dark triad traits, infidelity and romantic revenge. Personality and Individual Differences 2015; 83: 127-22.
- 16.Mosako J. Commitment and attachment dimensions. [Ph.D. Thesis]. Indiana: Purdue University, 2009.
- 17. Rusbult CE. Commitment and satisfaction in romantic associations: A test of the investment model. Journal of Experimental Social Psychology 1980; 16(2): 172-86.
- 18. Winch R. Selected studies in marriage and the family, New York, Hito Rinehart and Winston 2000.
- 19.Ahmadi E, Marzabady A, Mollazamani. A"The study of marital adjustment in islamic revolutionary guard corps (Sepah) staff." Journal Mil Med 2005; 7: 141-52.
- 20.Crawford M, Unger R. Women and gender: A feminist psychology. 4th ed. McGraw-Hill; 2004; 13.
- 21. Jayadevappa R. Chhatre S, Whittington R, Bloom BS, Wein AJ, Malkowicz S B. Health-related quality of life and satisfaction with care among older men treated for prostate cancer with either radical prostatectomy or external beam radiation therapy. BJU International 2006; 97(5): 955-62.
- 22. Patrick S, Sells JN, Giordano FG, Tollerud TR. Intimacy, differentiation, and personality variables as predictors of marital satisfaction. The family journal 2007; 15(4): 359-67.
- 23. Fathi S, Azadian O. The effect of demographic factors on marital satisfaction among 35 to 55 year old couples (resident in 3rd and 20th district of Tehran. Strategic Studies Women 2017; 19(75): 111-35.

- 24.Iman MT, Yadgheli Jamaljoi Z, Zahri M. The relationship between social capital and satisfaction. Specialized Quarterly Journal of Social Sciences, Islamic Azad University, Shushtar Branch 2012; 6(17): 1-32.
- 25.Zaheri F, Dolatian M, Shariati M, Simbar M, Ebadi A. Azghadi SBH. Effective factors in marital satisfaction in perspective of Iranian women and men: A systematic review. Electronic Physician 2016; 8(12): 33-69.
- 26.Madanian L, Mansor SS. Marital satisfaction and demographic traits in an emigrant sample: Rasch analysis. Procedia-Social and Behavioral Sciences 2013; 107: 96-103.
- 27. Magee C, Biesanz JC. Toward understanding the relationship between personality and well-being states and traits. Journal of Personality 2019; 87(2): 276-94.
- 28. Turliuc MN, Scutaru EL. A semi-model of predictive factors for mixed infidelity. Annals of all Cuza University. Psychology Series 2013; 22(2): 35.
- 29.Rasouli R. Compare the relationship between religious orientation and practical commitment to religious beliefs with marital adjustment among seminary scholars and university students. Journal of Family Research 2012; (8)32: 427-39.
- 30.Asghari F, Ghasemi Jobaneh R. Survey on the relationship between moral Intelligence and religious orientations with marital satisfaction among married teachers. Journal of Family Counseling and Psychotherapy 2014; 4(1): 66-84.
- 31.Sha Sia M. Investigating the relationship and comparing religious orientation with marital satisfaction and adjustment in Qom couples. Islamic Research Quarterly Journal of Islamic Research on Women and the Family 2014; 2(3): 101-14.
- 32.Bakhtiari E, Hosseini S, Arefi M, Afsharinia K. Causal model of extramarital affairs based on attachment styles and early maladaptive schemas: mediating role of marital intimacy and love styles. Iran J Health Educ Health Promot 2019; 7(2): 245-58.
- 33. Rajabi G, Yousefi Moghadam M, Aslani K. Evaluation of depression and marital satisfaction of women based on early maladaptive schemas and coping styles of opioid husbands. Counseling Research 2018; 17(65): 104-24.
- 34. Hadi S, Eskandari H, Sohrabi F, Motamedi NA. Structural models predict marital commitment based on attachment styles and mediator variables self-control and early maladaptive schemas (in people with emotional extramarital relations. Culture Counseling 2017; 7(28): 33-60.
- 35. Dumitrescu D, Rusu AS. Relationship between early maladaptive schemas, couple satisfaction and individual mate value: An evolutionary psychological approach. Journal of Evidence-Based Psychotherapiesv 2012; 12(1): 63.
- 36.Richardson G. Early maladaptive schemas in a sample of British adolescent sexual abusers: Implications for therapy. Journal of Sexual Aggression 2005; 11(3): 259-76.
- 37. Aslani K, Abdolahi N, Amanollahi A. The relationship between attachment style and marital commitment with the mediation of differentiation of self and feeling of guilt on female married students in Ahvaz. Conseling Research 2017; 16(61): 191-220.
- 38. Fish J, Patel B. Optimized internal manifold heat shield attachment. U.S. Patent 2010; 7: 765-808.
- 39.Marchese Jeanfreau MA. A qualitative study investigating the Decision-Making Process of Women's Participation in Marital infidelity. [Ph.D. Thesis]. Manhattan, Kansas: Kansas stste university; 2009.
- 40.Adams HM, Luevano VX, Jonason PK. Risky business: Willingness to be caught in an extra-pair relationship, relationship experience, and the Dark Triad. Personality and Individual Differences 2014; 66: 204-7.
- 41.Kreitle S. Personality traits as patterns of meaning assignment tendencies. Journal of Personality 2018; 86(1): 55-68.
- 42. Önder N. The mediating role of coping strategies in the basic personality traits-PTG and locus of control-PTG relationships in breast cancer patients. [Ph.D. Thesis]. Ankara, Turkey: Middle East Technical University; 2012.
- 43.Costa PT, McCrae RR. Revised NEO personality inventory (NEO-PIR) and NEO five factor inventory(NEO-FFI) professional manual. Psychological Assessment Resources 1992; 3(8): 61-72.
- 44. Dargis M, Newman J, Koenigs M, Dargis M, Newman J, Koenigs M. Personality disorders: theory, research, and treatment. Advance Online Publication 2015; 10(2): 123-31.
- 45. Hojatkhah M, Mohammadi M, Valadbaygi P. The relationship between attachment styles, personality traits, and forgiveness to the attitude towards extramarital relations in the married. Couples of The City of Kermanshah 2017; 14(4): 209-28.

- 46.Khademi A, Valipour M, Moradzadeh Khorasani L, Neishabouri S. Relationship between personality traits and marital satisfaction and its components among the married couples. Journal of Applied Psychology 2015; 4(32): 95-109.
- 47.O'Rourke N, Claxton A, Chou PHB, Smith JZ, Hadjistavropoulos T. Personality trait levels within older couples and between-spouse trait differences as predictors of marital satisfaction. Aging & Mental Health 2011; 15(3): 344-53.
- 48. Tangir E, Lippman G, Glaser M. The relationship between coping stress and social isolation in the women with breast cancer. Journal of Behavioral Medicine 2010; 1: 155-61.
- 49. Yousefi N, Ghorbani A, Azizi A. Explanatory theoretical model for differentiation of self. Coping Strategies and Marital Commitment of Couples, Rooyesh-e-Ravanshenasi 2019; 7(11): 201.
- 50. Harper JM, Schaalje BG, Sandberg JG. Daily hassles, intimacy, and marital quality in later life marriages. American Journal of Family Therapy 2000; 28(1): 1-18.
- 51.Neff LA, Karney BR. How does context affect intimate relationships? Linking external stress and cognitive processes within marriage. Personality and Social Psychology Bulletin 2004; 30(2): 134-48.
- 52.Randall AK, Bodenmann G. The role of stress on close relationships and marital satisfaction. Clinical Psychology Review 2009; 29(2): 105-15.
- 53. Goleman, D. Emotional Intelligence. England. New York: Bantam Books; 1995.
- 54. Haqshenas S, Babakhani N. Prediction of marital satisfaction based on coping skills and time perspective. Journal of Family Research 2018; 13(4): 569-84.
- 55. Tavakolizade J, Soltani AA, Panahi M. Marital adjustment: The predictive role of spiritual intelegence and Coping strategies. Quarterly of the Horizon of Medical Sciences 2014; 19(5): 305-14.
- 56. Abdollah A, Kafee, SM, Shahgholian M. The relationship of emotional intelligence and coping styles to marital satisfaction and adjustment., Developmental Psychology: Iranian Psychologists 2011; 27(7): 279-86.
- 57. Karekla M, Panayiotou G. Coping and experiential avoidance: Unique or overlapping constructs? Journal of Behavior Therapy and Experimental Psychiatry 2011; 42(2): 163-70.
- 58.Larsen AS, Olson DH. Predicting marital satisfaction using PREPARE: A replication study. Journal of Marital and Family Therapy 1989; 15(3): 311-22.
- 59. Koshkonesh A. Investigating the simple and multiple relationships of personality-cognitive and religious backgrounds with the feeling of happiness. [Ph.D. Thesis]. Ahvaz: Shahid Chamran University of Ahvaz; 2007.
- 60. Grossey Farshi M, Mehryar AH, Ghazi Tabatabai SM. Application of new personality test (neo) and study of characteristic analysis and factor structure among students of iranian universities. Al-Zahra Humanities Research Quarterly 2001; 11(39): 173-98.
- 61.Endler NS, Parker JD. Multidimensional assessment of coping: A critical evaluation. Journal of Personality and Social Psychology 1990; 58(5): 844.
- 62.Rafnsso FD, Smari J, Windle M, Mears SA., Endler NS. Factor structure and psychometric characteristics of the Icelandic version of the Coping Inventory for Stressful Situations (CISS). Personality and Individual Differences 2006; 40(6): 1247-58.
- 63. Tashiro TY, Frazier P. "I'll never be in a relationship like that again": Personal growth following romantic relationship breakups. Personal Relationships 2003; 10(1): 113-28.
- 64.Karney BR, Bradbury TN. Contextual influences on marriage: Implications for policy and intervention. Current Directions in Psychological Science 2005; 14(4): 171-4.
- 65. Whitson S, El-Sheikh M. Marital conflict and health: Processes and protective factors. Aggression and Violent Behavior 2003; 8: 283–12.
- 66. Masters A. Marriage, commitment and divorce in a matching model with differential aging. Review of Economic Dynamics 2008; 11(3): 614-28.
- 67.Lalasz CB, Weigel DJ. Understanding the relationship between gender and extradyadic relations: The mediating role of sensation seeking on intentions to engage in sexual infidelity. Personality and Individual Differences 2011; 50(7): 1079-83.

Prediction of Marital Satisfaction Based on Personality Traits and Coping Styles in Married People with Extramarital Affairs

Firoozi MR^{1*}, Kharamin SH²

¹Department of Psychology, Yasuj University, Yasuj, Iran, ²Department of Psychology, Yasuj University of Medical Sciences, Yasuj, Iran

Received: 14 July 2020 Accepted: 28 Sep 2020

Abstract

Background & aim: Extramarital affairs is a shocking issue for couples and families that play a major role in marital conflicts and couples' tendency towards divorce. The purpose of this study was to determine and predict marital satisfaction based on personality traits and coping styles in married people with extramarital relationships in Kohgiluyeh and Boyer-Ahmad province.

Methods: The research method adopted was correlational in nature. The study population consisted of all married people who due to extramarital affairs in the years 2016-2017 had referred to the welfare divorce reduction centers of K.B province, counseling centers of K.B provinces, as well as courts and other related cases. The sample group consisted of 234 people who were selected by the available sampling and according to the satisfaction of individuals to participate in the research. For the purpose of data collection, use was made of three questionnaires, namely NEO Personality Inventory, Marital Satisfaction Scale Enrich Questionnaire and Indler and Parker Coping Styles.

Results: The findings indicated that Personality Traits and Coping Styles had a significant correlation with Marital Satisfaction. The results correspondingly revealed that the characteristics of extraversion, agreementability, problem-oriented and emotion-oriented explain a total of 29% of the variance of marital satisfaction. In addition, the variables of extraversion, agreementability, problem-oriented and emotion-oriented with beta of 0.21, 0.10, and -0.09, respectively, had a significant contribution in predicting marital satisfaction.

Conclusion: Generally speaking, the findings of the present study indicated that extraversion was the strongest predictor of marital satisfaction. Moreover, personality traits and coping styles were the psychological foundation of people's stable relationships with others and were therefore a key predictor of marital satisfaction.

Keywords: Marital Satisfaction, Personality Traits, Coping Styles, Extramarital affairs,

*Corresponding author: Firoozi MR, Department of Psychology, Yasuj University, Yasuj, Iran Email: M.firoozi@yu.ac.ir

Please cite this article as follows:

Firoozi MR, Kharamin SH. Prediction of Marital Satisfaction Based on Personality Traits and Coping Styles in Married People with Extramarital Affairs. Armaghane-danesh 2020; 25(6): 838-851.